

การศึกษาการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์
**A Study Using of Information of the School under the Secondary
Educatoinal Service Area Office Nahkon Sawan**

อารีรัตน์ เอี่ยมสอาด และ ฉลอง ชาตुरुประชีวิน

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Areerat aimsa-ard and Chalong Chatrupachewin

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, Email: areeratt63@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ครู/บุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำนวน 321 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (Independent) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way-ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' method)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. การใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการใช้สารสนเทศของโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านพื้นฐานของสถานศึกษา ด้านการจัดการ ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการรายงาน

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ที่มีตำแหน่งต่างกัน ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/บุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา

* วันที่รับบทความ: 30 มีนาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 27 เมษายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 1 พฤษภาคม 2565

Received: March 30, 2022; Revised: April 27, 2022; Accepted: May 1, 2022

เป็นรายด้าน พบว่า ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศของโรงเรียน ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการรายงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีการใช้สารสนเทศในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหาร และครู/บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการใช้สารสนเทศมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครู/บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: สารสนเทศ; โรงเรียน

Abstracts

The purpose of this research were to 1) study the level of using of information of the school under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Sawan. 2) compare the use of information of the school under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Sawan, classified by position, experience and school size of school. The samples were 321 teachers/educational personnels of the school under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Sawan who obtained from the stratified random sampling by proportion of the size of school. The administrator user samples consisted of 37 peoples, with was purposive sampling.

The instrument used in the research was a questionnaire. The statistic used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t – test (Independent samples) and F – test (One – Way – ANOVA) and Scheffe' medthod for different paired comparision.

The results of the study were :

1. The use of information of school under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Sawan in overall and each espect was at high level when considering in descending order, it was found that the basic of school espectl was the highest, the managements espect, the student espect, the academic administration espect and the report espect.

2. The use of information of school under the Secondary Education Service Area Office Nakhon Sawan classified by position in overall was found statistically significant different at .05 when considering in each espect, it was found that administrators and teachers/educational personnels with different positions showed different at .05 in the academic administration espect and the report espect

3. The use information of school under the Secondary Education Service Area Office Nakhon Sawan classified by experience in overall and each aspects was no statistically significant different.

3. The use information of school under the Secondary Education Service Area Office Nakhon Sawan classified by size of school. It was found that in overall and each aspects was Statistically significant different at .05 . When considering in each aspect, it was found that administrators and teachers/ educational personnels working for at extra-large-size school and large-size schools use information more than those workin foe medium-size school and small-size school with statistically significant different at .05 .

Keywords: Information; School

บทนำ

ระบบข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนสารสนเทศต่าง ๆ เป็นปัจจัยในการดำเนินชีวิต เช่น ด้านการสืบค้นความรู้ ด้านการบริหารธุรกิจ ด้านการปกครอง เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันเราสามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ได้ทั่วโลกในระบบอินเทอร์เน็ต นอกจากนั้นยังสามารถติดต่อกับบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ ได้โดยไม่มีขีดจำกัด ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างไร้พรมแดน ระบบสารสนเทศมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการวางแผนการศึกษา และกำหนดนโยบายต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความละเอียด ครบถ้วน ถูกต้องตรงตามความต้องการและทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้จะช่วยให้การวางแผน การบริหารจัดการ และการตัดสินใจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบสารสนเทศมีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาประเภทใดก็มีความสัมพันธ์กับระบบสารสนเทศทั้งสิ้น กล่าวคือการจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานั้น การพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ถือว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา

ระบบข้อมูลสารสนเทศมีความจำเป็นต่อการดำเนินงานตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงาน การรวบรวมวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา รวมไปถึงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐาน ข้อมูลสารสนเทศที่มีไว้เพื่อประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในด้านการวางแผน และการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่มีระบบสารสนเทศที่สมบูรณ์ ครบถ้วน เป็นปัจจุบันใช้ได้สะดวก และตรงตามความต้องการ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ มีกระบวนการวิเคราะห์ประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ มีความสมเหตุสมผล

เพราะสารสนเทศทั้งหลายนั้น นอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังนำไปสู่การพัฒนาแนวความคิดและสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินการต่าง ๆ ด้วย

สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดี มีความเชื่อมั่น ทันสมัย เรียกใช้งานได้อย่างรวดเร็ว เป็นเครื่องมือในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information Systems) หรือ MIS เป็นระบบที่สำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับว่าสถานศึกษาใดมีสารสนเทศที่ถูกต้องและรวดเร็วจะเป็นความได้เปรียบในด้านการตัดสินใจ ควบคุมการติดตามผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การที่สถานศึกษามีสารสนเทศที่ดี มีคุณภาพเพียงพอไว้ในระบบ เพื่อรอการเรียกกลับมาประมวลให้ได้สารสนเทศตามที่ต้องการ ถ้าข้อมูลที่เก็บไว้ในระบบเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพต่ำหรือไม่มีคุณสมบัติที่ดี สารสนเทศที่ได้ก็จะมีคุณภาพ ขาดคุณลักษณะที่เหมาะสม ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถนำสารสนเทศไปใช้งานได้ ถ้านำสารสนเทศนั้นไปใช้อาจจะได้ประโยชน์น้อยหรืออาจสร้างปัญหาให้กับสถานศึกษาได้

สภาพดังกล่าวสอดคล้องกับปัญหาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ซึ่งในปีการศึกษา 2563 ในการรายงานผลการจัดการศึกษาในด้านระบบสารสนเทศในสถานศึกษา ตัวชี้วัดที่ 42 กล่าวถึงสถานศึกษาทุกแห่งมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับปรับปรุง ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้เป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงสารสนเทศภายในโรงเรียน สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นระบบสารสนเทศที่มีความทันสมัยที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด สอดคล้องกับยุคการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และปรับปรุงรูปแบบในการนำเสนอได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ตามตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำนวน 2,156 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie} & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามสัดส่วนขนาดโรงเรียน เป็นครู/บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 321 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการศึกษาข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 57 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านพื้นฐานของสถานศึกษา
- 2) ด้านผู้เรียน
- 3) ด้านการบริหารวิชาการ
- 4) ด้านการบริหารจัดการ
- 5) ด้านการรายงาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการศึกษาข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอเก็บข้อมูล พร้อมส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหาร และครูและบุคลากรทางการศึกษาในการศึกษาข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง บางส่วนเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้บริการทางไปรษณีย์ และ google form

3. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 358 ฉบับ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติได้ทั้งหมด 358 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนที่มีตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง

2. วิเคราะห์แบบสอบถามการศึกษาข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 57 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยให้คะแนนตามเกณฑ์แล้วหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้เกณฑ์การพิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน มากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน มาก
ระดับ 3 หมายถึง	มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน ปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน น้อย
ระดับ 1 หมายถึง	มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน น้อยที่สุด

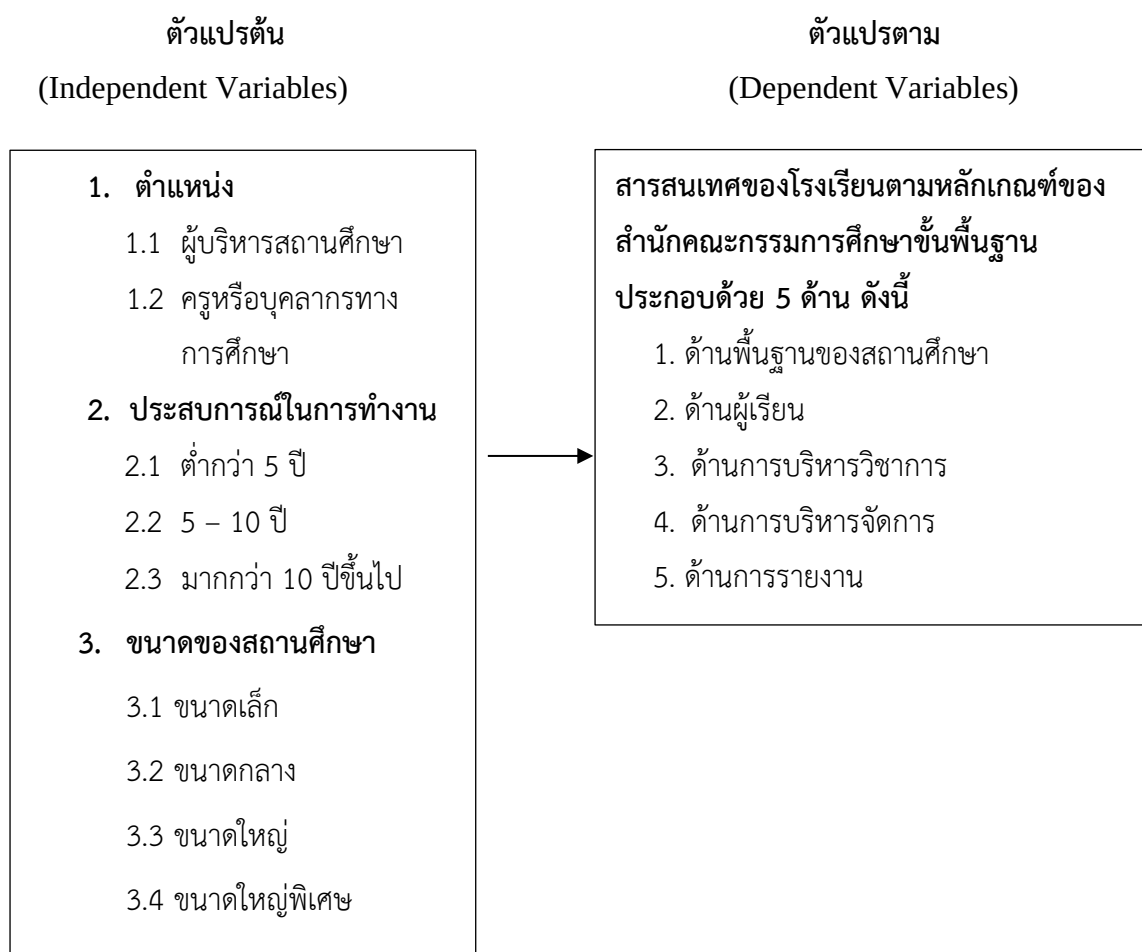
3. นำผลคะแนนที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด นำมาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำมาแปลความหมายได้ดังนี้ คือ

4.51 – 5.00	หมายถึงมีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึงมีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน มาก
2.51 – 3.50	หมายถึงมีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึงมีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึงมีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน น้อยที่สุด

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ตามตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์เป็นรายด้าน และภาพรวม โดยใช้ t-test และ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ทั้งรายด้านและภาพรวม และทำการทดสอบรายคู่แบบ shceffe เมื่อพบความแตกต่าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ค่าร้อยละ

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	37	10.34
ครู/บุคลากรทางการศึกษา	321	89.66
รวม	358	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	87	24.30
5 – 10 ปี	167	46.65
มากกว่า 10 ปี	104	29.05
รวม	358	100.00
ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	64	17.88
ขนาดกลาง	77	21.51
ขนาดใหญ่	25	6.98
ขนาดใหญ่พิเศษ	192	53.63
รวม	358	100.00

จากตาราง 1 แสดงจำนวนร้อยละจำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.34 ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 89.66 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 46.65 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.05 และเป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.88 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 21.51 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 53.63

2. ผลการศึกษา

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ในภาพรวม

ด้าน	การใช้สารสนเทศของโรงเรียน	(n = 358)		ระดับข้อมูล สารสนเทศ
		$\bar{x}$	S.D	
1	ด้านพื้นฐานของสถานศึกษา	3.92	0.58	มาก
2	ด้านผู้เรียน	4.30	0.56	มาก
3	ด้านการบริหารวิชาการ	4.12	0.65	มาก
4	ด้านการบริหารจัดการ	4.31	0.58	มาก
5	ด้านการรายงาน	4.08	0.76	มาก
รวมเฉลี่ย		4.14	0.58	มาก

จากตาราง 2 พบว่า โดยภาพรวมการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.31$) รองลงมา คือ ด้านผู้เรียน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.29$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านพื้นฐานของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.92$)

ตาราง 3 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่งในภาพรวม

ด้าน	การใช้สารสนเทศ ของโรงเรียน	ตำแหน่ง				t	p
		ผู้บริหาร		ครู/บุคลากรทางการ			
		สถานศึกษา		ศึกษา			
		(n=37)		(n=321)			
		$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1	ด้านพื้นฐานของ สถานศึกษา	3.80	0.57	3.93	0.58	-1.360	0.175
2	ด้านผู้เรียน	4.12	0.59	4.32	0.55	-1.917	0.056
3	ด้านการบริหารวิชาการ	3.92	0.63	4.14	0.64	-1.971*	0.049
4	ด้านการบริหารจัดการ	4.16	0.58	4.34	0.58	-1.767	0.078
5	ด้านการรายงาน	3.80	0.72	4.12	0.76	-2.428*	0.016

รวมเฉลี่ย	3.96	0.58	4.17	0.58	-2.061*	0.040
-----------	------	------	------	------	---------	-------

*p <.05

จากตาราง 3 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม พบว่าตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การใช้สารสนเทศของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศของ โรงเรียน ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการรายงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ จำแนกประสบการณ์ในภาพรวม

ด้าน	ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการ บริหาร โรงเรียน	ต่ำกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F	P- value
		(n = 87)		(n = 167)		(n = 104)			
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)		
		$\bar{x}$	S. D	$\bar{x}$	S. D	$\bar{x}$	S. D		
1	ข้อมูล สารสนเทศ พื้นฐานของ สถานศึกษา	4.00	0.52	3.87	0.60	3.94	0.60	1.91	0.149
2	ข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับ ผู้เรียน	4.41	0.49	4.23	0.58	4.29	0.57	3.03	0.050*
3	ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการ บริหาร วิชาการ	4.23	0.62	4.08	0.66	4.10	0.65	1.70	0.183
4	ข้อมูล สารสนเทศ	4.39	0.56	4.28	0.59	4.32	0.60	1.13	0.323

	เพื่อการ บริหาร จัดการ								
5	ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการ รายงาน	4.22	0.70	4.01	0.78	4.09	0.77	2.36	0.096
รวมเฉลี่ย		4.26	0.53	4.09	0.60	4.15	0.59	2.23	0.109

*p < .05

จากตาราง 4 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตามประสบการณ์ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/บุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวม

ด้าน	การใช้ สารสนเทศ ของโรงเรียน	ขนาดเล็ก (n = 64) (1)		ขนาดกลาง (n = 77) (2)		ขนาดใหญ่ (n = 25) (3)		ขนาดใหญ่ พิเศษ (n =192) (4)		F	P- valu e
		$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1	ด้านพื้นฐาน	3.4	0.5	3.5	0.61	4.2	0.4	4.16	0.4	46.4	0.00
	ของ สถานศึกษา	8	7	9		3	4		2	3	*
2	ด้านผู้เรียน	3.9	0.6	4.0	0.63	4.4	0.4	4.48	0.4	27.1	0.00
		5	1	4		9	3		2	3	*
3	ด้านการ	3.6	0.6	3.7	0.62	4.4	0.5	4.39	0.5	42.2	0.00
	บริหาร วิชาการ	7	2	5		0	1		1	3	*

4	ด้านการ บริหาร จัดการ	3.9 0	0.5 8	3.9 9	0.59	4.5 6	0.4 4	4.55	0.4 5	40.8 6	0.00 *
5	ด้านการ รายงาน	3.4 9	0.6 8	3.6 0	0.68	4.4 6	0.5 9	4.43	0.6 0	55.6 5	0.00 *
รวมเฉลี่ย		3.7 0	0.5 7	3.8 0	0.58	4.4 2	0.4 2	4.40	0.4 3	51.3 8	0.00

*p < .05

จากตาราง 5 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ บุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตาราง 6 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู/บุคลากร ทางการศึกษาในภาพรวม เป็นรายคู่

การใช้สารสนเทศ ของโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน	$\bar{x}$	ร.ร. ขนาดเล็ก	ร.ร. ขนาด กลาง	ร.ร. ขนาด ใหญ่	ร.ร. ขนาด ใหญ่ พิเศษ
1. ด้านพื้นฐานของ สถานศึกษา	ร.ร.ขนาดเล็ก	3.4832	-	-0.107	-0.745*	- 0.677 *
	ร.ร.ขนาดกลาง	3.5904	-	-	-0.637*	- 0.569 *
	ร.ร.ขนาดใหญ่	4.2277	-	-	-	0.68
	ร.ร.ขนาดใหญ่พิเศษ	4.1599	-	-	-	-

2. ด้านผู้เรียน	รร.ขนาดเล็ก	3.9469	-	-0.095	-0.541*	-
						0.543
						*
	รร.ขนาดกลาง	4.0416	-	-	-0.446*	-
						0.448
						*
	รร.ขนาดใหญ่	4.4880	-	-	-	-0.002
	รร.ขนาดใหญ่พิเศษ	4.4896	-	-	-	-
3. ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารวิชาการ	รร.ขนาดเล็ก	3.668	-	-0.079	-0.735*	-0.717*
		8				
	รร.ขนาดกลาง	3.7481	-	-	-0.656*	-0.638*
	รร.ขนาดใหญ่	4.4040	-	-	-	0.018
	รร.ขนาดใหญ่พิเศษ	4.3859	-	-	-	-
4. ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการ	รร.ขนาดเล็ก	3.9008	-	-0.095	-0.659*	-0.653*
	รร.ขนาดกลาง	3.9955	-	-	-0.565*	-0.559*
	รร.ขนาดใหญ่	4.5600	-	-	-	0.006
	รร.ขนาดใหญ่พิเศษ	4.5541	-	-	-	-
5. ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการรายงาน	รร.ขนาดเล็ก	3.4948	-	-	-0.965*	-0.938*
				0.109*		
	รร.ขนาดกลาง	3.6039	-	-	-0.856*	-0.829*
	รร.ขนาดใหญ่	4.4600	-	-	-	0.027
	รร.ขนาดใหญ่พิเศษ	4.4332	-	-	-	-

*p < .05

จากตาราง 6 พบว่า เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ Scheffe พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู/บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 21 คู่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ สามารถนำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับระดับข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านพื้นฐานของสถานศึกษา ด้านการจัดการ ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการรายงาน อาจเป็นเพราะว่าข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ประสบผลสำเร็จค่อนข้างสูง ตามกระบวนการจัดสารสนเทศของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (ปรับปรุง 2560) โดยระบุให้มีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ไว้เป็น 1 ใน 8 ประการของหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การจัดระบบสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ สามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน เนื่องจากโรงเรียนจะต้องได้รับการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในและประกันคุณภาพภายนอกจากหน่วยงานต้นสังกัด และมีการนำเสนอปัญหาที่พบเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ซึ่งกรมวิชาการ (2544 : 15 - 17) ได้เสนอแนวคิดในการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาคุณภาพแต่ละระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารจนถึงระดับผู้ปฏิบัติงานนั้น สถานศึกษาอาจจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/บุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการสารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ อาจไม่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และเห็นความสำคัญในการจัดทำสารสนเทศที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการสารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ อาจไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในด้านนี้อย่างเพียงพอ ชญาภรณ์ กุลนิตติ (2553:78) กล่าวว่า การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอาจ

ต้องใช้งบประมาณมากจึงควรพัฒนาให้มีสารสนเทศที่เหมาะสมกับหน่วยงานและเป็นระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพและระบบสารสนเทศมีคุณค่า (Evaluation Value of Information)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาการใช้สารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ในรายชื่อที่มีการดำเนินงานค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน ดังนั้นในแต่ละด้านจึงควรมีแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาตามกระบวนการจัดสารสนเทศของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการจัดสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน ควรดำเนินการดังนี้

1.1 ด้านพื้นฐานของสถานศึกษา โรงเรียนควรมีข้อมูลสารสนเทศด้านสภาพชุมชนโดยรอบ เช่น วัด โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ฯลฯ ในการจัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งสถานศึกษาและสถานที่อื่น ๆ ที่ใกล้เคียง แสดงให้เห็นถึงแผนผังชุมชนรอบสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคคลสำคัญในชุมชน สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่

1.2 ด้านผู้เรียน โรงเรียนควรมีข้อมูลสารสนเทศในการรายงานพฤติกรรมผู้เรียน เพื่อรายงานพฤติกรรมของนักเรียน ตลอดจนปัญหาและความต้องการของผู้เรียนซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานกิจการนักเรียน ทั้งการให้บริการและสวัสดิการแก่ผู้เรียน ความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือ แก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน ครูอาจารย์สามารถศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการให้คำปรึกษา แก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

1.3 ด้านการบริหารวิชาการ โรงเรียนควรมีข้อมูลสารสนเทศรายวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียน (Course offering) เพื่อแสดงโครงสร้างของเวลาเรียน การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส โดยระบุหลักการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร การวัด การประเมินผลการเรียนรู้และเกณฑ์การวัดและ

ประเมินผลการเรียนระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือการประเมินระดับชาติ ตลอดจนเกณฑ์การจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

1.4 ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนควรมีทะเบียนในการใช้ห้องเรียน เพราะสามารถนำสารสนเทศนี้มาใช้ในการบริหารงานอาคารสถานที่ ทั้งด้านการวางแผนในอนาคต การจัดสภาพแวดล้อม และใช้อาคารสถานที่เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและประหยัด

1.5 ด้านการรายงาน โรงเรียนควรมีข้อมูลสารสนเทศการรายงานการจัดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและห้องปฏิบัติการ เช่น ห้องสมุด ห้องสื่อการเรียน ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). *การจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: อักษรไทย.

ชญาภรณ์ กุลนิตติ. (2553). *สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา*.

กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.